

Μουσικό Σχολείο Θεσσαλονίκης

Εξεταστέα ύλη κατατακτηρίων εξετάσεων

Τάξη: Β΄ Γυμνασίου

1. Ευρωπαϊκή μουσική θεωρία & πράξη

A. Θεωρία:

- Νότες στο κλειδί του Σολ και στο κλειδί του Φα.
- Μεταφορά μελωδίας από το κλειδί του Σολ στο κλειδί του Φα και αντίστροφα.
- Αξίες φθόγγων. Αξίες παύσεων. Παρεστιγμένα φθογγόσημα. Συγκοπή. Αντιχρονισμός.
- Μέτρα: απλά και σύνθετα μέτρα. Ελλιπές μέτρο.
- Σχηματισμός και μετατροπή αποστάσεων γειτονικών φθόγγων (διαστημάτων 2^{ης}): Ημιτόνιο-τόνος-τριημιτόνιο-εναρμόνιοι φθόγγοι.
- Μείζονα κλίμακα του Ντο: αποστάσεις φθόγγων.
- Μείζονες κλίμακες με διέσεις και με υφέσεις: Σχηματισμός, εύρεση οπλισμού δοσμένης κλίμακας, εύρεση κλίμακας με δοσμένο τον οπλισμό.
- Ονόματα βαθμίδων κλιμάκων. Εύρεση βαθμίδων σε όλες τις κλίμακες (π.χ. τονική, δεσπόζουσα, προσαγωγέας κάποιας κλίμακας).
- Εναρμόνιες κλίμακες.

B. Σολφέζ:

- Μουσική ανάγνωση σε απλές ασκήσεις στο κλειδί του Σολ και στο κλειδί του, τις οποίες οι υποψήφιοι μπορούν να πάρουν από το Μ.Σ.Θ.

2. Ελληνική Παραδοσιακή Μουσική, Θεωρία και Πράξη

A. Θεωρητικό Μέρος

1. Βυζαντινή μουσική (ορισμός)
2. Φυσική Διατονική Κλίμακα (Μαρτυρίες-Διαστήματα-Τετράχορδα)
3. Ποσοτικοί χαρακτήρες
4. Χαρακτήρες που αυξάνουν τον χρόνο
5. Χαρακτήρες που διαιρούν τον χρόνο
6. Χαρακτήρες που αυξάνουν και διαιρούν τον χρόνο

7. Συνεχές ελαφρόν
8. Γένος(ορισμός)-Ποια γένη χρησιμοποιεί η Βυζαντινή Μουσική
9. Φθορές του Διατόνου
10. Είδη μελοποιίας
11. Δίσημοι, Τρίσημοι, Τετράσημοι Ρυθμικοί πόδες (απλά μέτρα) στη θεωρία και στη πράξη
12. Συστατικά (Χαρακτηριστικά) των ήχων
13. Μεταρρύθμιση των τριών διδασκάλων (1814)

B. Πρακτικό Μέρος

1. Τα παρακάτω Παραλλαγή-Μέλος σε ειρμολογικό είδος από το Αναστασιματάριο του Ιωάννου Πρωτοψάλτη σε ήχο πλ. Δ' και Α':
Κύριε εκέκραξα-Κατευθυνθήτω, Πάσα πνοή- Αινείτε, Δοξολογία Μανουήλ Πρωτοψάλτου, Απολυτίκιο Α' ήχου (Του λίθου σφραγισθέντος)
2. Δημοτικά τραγούδια: Κατ' επιλογή από δύο εύκολα τραγούδια στους ήχους πλ. Δ' και Α' -π.χ.: Το Θάμα σε ήχο πλ. Δ'.

3. Ταμπουράς ως υποχρεωτικό όργανο αναφοράς της ελληνικής παραδοσιακής μουσικής

Α' ΕΠΙΠΕΔΟ:

- Ποδαράκι (ήχος Α')
- Ταχτάρισμα (ήχος Α', παιδικό Ικαρίας)
- Απόψε τα μεσάνυχτα
- Χιώτισσες (Κάτω στο γιαλό)
- Ένα μικρό φυντάνι

Β' ΕΠΙΠΕΔΟ:

- Απάνω στην τριανταφυλλιά
- Τούτο το μήνα
- Κοντούλα λεμονιά (Ρυθμική συνοδεία συρτού χορού στα τρία)
- Που να βρω 'γω βασιλικό (Σίμων Καράς, Μ. Ασία-Λέσβος)
- Συμπεθέρα (Ικαρίας)
- Σήμερα γάμος γίνεται

Τα παραπάνω κομμάτια μπορούν να βρουν οι υποψήφιοι στο Μ.Σ.Θ.

Σημειώσεις:

α) Οι μαθητές οφείλουν να εκτελέσουν στον ταμπουρά χωρίς τη βοήθεια μουσικού κειμένου (από μνήμης) τραγούδια τα οποία θα πρέπει να προέρχονται και από τα δύο παραπάνω επίπεδα – δεξαμενές (δύο τουλάχιστον από την κάθε μια).

β) Οι υποψήφιοι μπορούν επίσης αν το επιθυμούν να επιλέξουν για την ακρόαση και άλλα παρόμοια κομμάτια, ίδιας δυσκολίας και στους ίδιους ήχους και ρυθμούς, από το ευρύτερο ρεπερτόριο της ελληνικής παραδοσιακής μουσικής.

γ) Όσον αφορά το κούρντισμα του ταμπουρά θα χρησιμοποιηθεί το βασικό κούρντισμα κατά πέμπτες (καραντουζέν), το οποίο μπορεί να είναι:

1η χορδή: Κε=λα, 2η χορδή: Πα=ρε και 3η χορδή: Δι=Σολ

ή εναλλακτικά:

1η χορδή: Πα=ρε, 2η χορδή: Δι=Σολ και 3η χορδή: Νη=Ντο

4. Πιάνο

Σημείωση: Για την επιλογή των μουσικών έργων, παρακαλούμε να μελετηθεί με προσοχή το ισχύον «Αναλυτικό Πρόγραμμα Σπουδών Μαθημάτων Μουσικής παιδείας για τα Μουσικά Σχολεία (Γυμνάσια, Λύκεια)», [ΦΕΚ Β 2858/28-12-2015](#) (24.6ΜΒ)

α) Για το πιάνο ως υποχρεωτικό όργανο βλ. σελ. 33881-33997

β) Για το πιάνο ως ατομικό όργανο επιλογής βλ. σελ. 34394-34527

4.1. Υποχρεωτικό Πιάνο

• Δύο κομμάτια (το ένα από μνήμης):

α) Σπουδή ή Πολυφωνικό/ Προκλασικό Κομμάτι

β) Κομμάτι κλασικής ή μετέπειτα περιόδου Επιλογή από τα ενδεικτικά μουσικά έργα επιπέδου 1 υποχρεωτικού πιάνου του Αναλυτικού Προγράμματος Σπουδών

Μαθημάτων Μουσικής παιδείας για τα Μουσικά Σχολεία (βλ. ΦΕΚ Β 2858/28-12-2015)

ή επιλογή άλλων μουσικών έργων ισοδύναμης δυσκολίας

• Μία κλίμακα (βλ. κλίμακες επιπέδου 1 υποχρεωτικού πιάνου του Αναλυτικού Προγράμματος ό.π.)

4.2 Πιάνο ως όργανο επιλογής

• Δύο κομμάτια (το ένα από μνήμης):

α) Σπουδή ή Πολυφωνικό/ Προκλασικό Κομμάτι

β) Κομμάτι κλασικής ή μετέπειτα περιόδου

Επιλογή από τα ενδεικτικά μουσικά έργα επιπέδου 1 πιάνου επιλογής του Αναλυτικού Προγράμματος Σπουδών Μαθημάτων Μουσικής παιδείας για τα Μουσικά Σχολεία (βλ. το σχετικό ΦΕΚ Β 2858/28-12-2015) ή επιλογή άλλων μουσικών έργων ισοδύναμης δυσκολίας

• Δύο κλίμακες, σε μία οκτάβα (βλ. κλίμακες επιπέδου 1 πιάνου επιλογής του Αναλυτικού Προγράμματος Σπουδών Μαθημάτων Μουσικής παιδείας για τα Μουσικά Σχολεία στο παραπάνω ΦΕΚ Β 2858/28-12-2015).

Σημείωση: Διευκρινίζεται ότι όσοι μαθητές δηλώσουν το πιάνο ως όργανο επιλογής, για τις κατατακτήριες εξετάσεις υποχρεωτικού πιάνου ισχύει η ίδια ακριβώς ύλη κατατακτήριων εξετάσεων του πιάνου επιλογής.

5. Ατομικό όργανο επιλογής (εκτός του πιάνου)

5.1 Ακορντεόν

1. Κλίμακες
2. Γύμνασμα
3. Πολυφωνικό κομμάτι
4. Έργο κομμάτι ελεύθερης επιλογής (κλασικό, ρομαντικό ή σύγχρονο)

5.2 Βιολοντσέλο

Δύο σπουδές ή μία σπουδή και ένα μέρος σονάτας, κονσέρτου, σουίτας και κλίμακες (μείζονες, ελάσσονες)

5.3 Ευρωπαϊκά κρουστά

Κομμάτια επιπέδου τουλάχιστον Κατωτέρας

1. ένα κομμάτι στο ξυλόφωνο ή στη μαρίμπα,
2. ένα κομμάτι στα timpani,
3. ένα κομμάτι στο ταμπούρο,
4. ένα κομμάτι στο drum-set

5.4 Κλαρινέτο

Κλίμακες έως 2 αλλοιώσεις (μείζονες και ελάσσονες)

1 σπουδή Lefevre vol 1 ή Cava Dimitron έως σπουδή No 120

Για τα υπόλοιπα όργανα επιλογής, εξεταστέα ύλη αντίστοιχης δυσκολίας για την Α΄ γυμνασίου.